

«Καταξίωσον ημάς, Κύριε, προσφέρειν σοι ευπρόσδεκτον τον ενιαυτόν»

Ορθοδοξία / Θρησκευτική ζωή

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

Ευχές και ύμνους για την ευλογία της νέας εκκλησιαστικής και ακαδημαϊκής περιόδου αναπέμπει η Εκκλησία μας. Όπως κατά την ρωμαϊκή ινδικτιώνα (από το *indictio*, που σημαίνει ορισμός, εξαγγελία), οριζόταν, κατά τον Σεπτέμβριο, τον μήνα της συγκομιδής των πρώτων καρπών της γης, το ύψος του φόρου που θα πλήρωναν οι υπήκοοι για την συντήρηση του στρατού για τα επόμενα 15 έτη, οπότε γινόταν η νέα εξαγγελία, έτσι και η Εκκλησία μας ώρισε την 1η του μηνός Σεπτεμβρίου ως δική της ινδικτιώνα, ως απαρχή δηλαδή των δικών της δραστηριοτήτων για την νέα χρονιά.

Η πάγια, εξ άλλου, τακτική της Εκκλησίας μας είναι να προσδίδει στις παλαιές συνήθειες νέο, χριστιανικό περιεχόμενο, ανανοηματοδοτώντας τες. Έτσι, στις περιόδους της φθινοπωρινής (23 Σεπτεμβρίου) και εαρινής ισημερίας (γύρω στις 21 Μαρτίου), που γίνονταν εορτασμοί για την αρχή του φθινοπώρου και για την αναγέννηση της φύσεως, αντιστοίχως, η Εκκλησία μας τοποθέτησε τις εορτές της

Συλλήψεως του «Προδρόμου της Χάριτος» (23 Σεπτεμβρίου) και του Ευαγγελισμού, του χαρμοσύνου μηνύματος ότι «η χάρις» θα έλθη στον κόσμο από την Παρθένο Μαρία (25 Μαρτίου). Αντιστοίχως, η Εκκλησία μας τοποθέτησε την εορτή της Γεννήσεως του Προδρόμου (στις 24 Ιουνίου), στην θέση των ειδωλολατρικών εκδηλώσεων που διεξάγονταν για το θερινό ηλιοστάσιο, ενώ στις 25 Δεκεμβρίου (χειμερινό ηλιοστάσιο), που ελάμβανε χώρα η εορτή της γεννήσεως του «αήττητου Ηλίου», η Εκκλησία μας τοποθέτησε την «Ανατολή», την Γέννηση του Ηλίου της Δικαιοσύνης.

Επομένως, η Εκκλησία ευλογεί όλες τις περιόδους και κάθε ημέρα της ζωής μας, καθώς καθημερινώς τιμάμε την μνήμη ενός η και περισσοτέρων ευλογημένων Αγίων. Σχετικά με την νέα εκκλησιαστική περίοδο, ο Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης αναφέρει ότι η Εκκλησία του Χριστού εορτάζει την αρχή του νέου χρόνου, για να παρακαλέσωμε τον Κύριο να τον ευλογήση, «να μας τον χαρίση ευτυχή και γεμάτο από σωματικά αγαθά και να φωτίση τον νού μας να περάσωμε τον χρόνο καθαρά, με αγαθή συνείδηση και να τον ευαρεστήσωμε με την φύλαξη τω εντολών Του και έτσι να επιτύχωμε των εν τω ουρανώ αιωνίων αγαθών» (Συναξαριστής Νικοδήμου Αγιορείτου, Τόμος Α', Σεπτέμβριος - Οκτώβριος).

Αυτὴν «την επομβρίαν των αγαθών» (Ι. Χρυσόστομος) εὐχεται ἡ Εκκλησία μας καὶ διὰ των ἀληθινά υπέροχων ὕμνων τῆς Ακολουθίας τῆς Ἰνδίκτου, που ψάλλεται

κατά την πρώτη ημέρα του εκκλησιαστικού έτους. Οι ευχές αυτές δεν αναφέρονται μόνον στην υλική ευφορία αλλά και στην πνευματική ανύψωση των πιστών: «παράσχου, φιλάνθρωπε, τη γη σου ευφορίαν, ευκράτους τους αέρας χαριζόμενος ... ο καιρούς καρποφόρους και υετούς παρέχων, ο ευλογών τας εισόδους και τας εξόδους ημών (την αρχή και το τέλος του χρόνου μας)» αλλά και «νίκας δώρησαι κατά των αθλίων βαρβάρων ... και πταισμάτων δώρησαι άφεςιν ... και τας αιρέσεις κατάβαλε» (οι αιρέσεις και οι βάρβαροι μάστιζαν την Εκκλησία και το κράτος κατά την βυζαντινή περίοδο, οπότε συνετέθησαν οι ύμνοι).

«Παντοκράτορ, των ετών τας ελίξεις (τις περιόδους) γαληνιώσας τω κόσμω δώρησαι ... ο ων προ των αιώνων, ο συστησάμενος την κτίσιν εκ του μη όντος εις το είναι, των χρηστών σου δωρεών πλήρωσον», ψάλλει ο υμνογράφος σε κάποιο άλλο τροπάριο. Εκεί όμως που ο λυρισμός πραγματικά ξεχειλίζει είναι στα Στιχηρά των Αίνων: «Η βασιλεία σου, Χριστέ ο Θεός, βασιλεία πάντων των αιώνων και η δεσποτεία σου εν πάση γενεά και γενεά. πάντα γαρ εν σοφία εποίησας, καιρούς ημίν και χρόνους προθέμενος ... αι πορείαι σου, ο Θεός, μεγάλοι και θαυμασταί ... ότι φως εκ φωτός επεδήμησας εις ταλαίπωρον κόσμον σου και την πρώτην ανείλες (αναίρεσες) αράν του παλαιού Αδάμ και ημίν εν σοφία καιρούς και χρόνους υπέθου (τοποθέτησες) του δοξάζειν την παντουργικήν σου αγαθότητα (= ώστε να δοξάζωμε την πανσθενή, την παντοδύναμή σου αγαθότητα)». Δεν ξέρει κανείς, πράγματι, τι να πρωτοθαυμάση στους ύμνους αυτούς: τον πλούτο των λέξεων η το βάθος των νοημάτων η μήπως και τα δύο, εφ' όσον η γλώσσα είναι το όχημα για την κατανόηση της σοφίας του λ(Λ)όγου!

Δεν αρκεί, ασφαλώς, ένα μόνον άρθρο να παρουσιάση την ομορφιά των ύμνων της Ακολουθίας της Ινδίκτου. Χρειάζεται, σίγουρα, να εντρυφήση κανείς πολύ περισσότερο στα πλούσια νοήματα των παραπάνω τροπαρίων, για να αντιληφθή το περιεχόμενό των και να τα βιώση και να τα εφαρμόση. Διότι όσο περισσότερο εμπυθύνει ο υποκείμενος στους νόμους της φθοράς «χρονικός» άνθρωπος, τόσο καλύτερα συνειδητοποιεί το μυστήριο του άχρονου Θεού και επιζητεί να τον πλησιάση διά των λόγων και των έργων, «ον τρόπον επιποθεί η έλαφος επί τας πηγάς των υδάτων». Και όσο περισσότερο πλησιάζει ο φθαρτός άνθρωπος τον άφθαρτο Θεό, τόσο περισσότερο άφθορος και άχρονος καθίσταται και ο ίδιος, όπως συμβαίνει με τους Αγίους!

Ο χρόνος, λοιπόν, στην ζωή του Χριστιανού λαμβάνει μια πραγματικά άλλη διάσταση με σωτηριώδη σημασία, όπως εξ άλλου επισημαίνει και η Εκκλησία μας: «Ιδού νυν καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού νυν ημέρα σωτηρίας» (Β' Κορ. στ' 2). Κάθε στιγμή, τώρα, είναι ο κατάλληλος καιρός, η αρμόδια ευ-καιρία για την μετάνοια και την σωτηρία μας. Μόνον εάν δούμε τον χρόνο μ' αυτήν την προοπτική και

θελήσωμε να μεταμορφωθούμε εν Κυρίω, τότε και μόνον τότε θα αξιωθούμε να προσφέρωμε στον Κύριό μας «ευπρόσδεκτον τον νέον ενιαυτόν της χρηστότητός του» αλλά και να ζήσωμε μαζί Του τον αιώνιο ενιαυτό της ουρανίου Του Βασιλείας.

Ευλογημένη, ειρηνική και καρποφόρα, με πλούσιους και αγλαούς καρπούς, η νέα εκκλησιαστική χρονιά! Γένοιτο!

<https://bit.ly/3ARRXN8>